

Kerkrovers!

Dat staafje, dat u soms moeite geeft om uw rechterhand niet te laten weten wat uw linker doet, doet zoo niet aan uw geloof, dan toch aan uw gevoel van te verkeerren in de gemeenschap der heiligen licht eenigen afbreuk.

Het is wel schrijnend, dat men zelfs in de kerk elkander niet meer kan vertrouwen.

Het is mij niet bekend, dat in vroeger tijd ooit zulke maatregelen behoeften te worden genomen.

Hier zou dan wel diep verval openbaar worden. Een verademing is het daarom schier, als gij buiten weer eens een onderwetsch kollektzakje voor u krijgt.

Hier is de corruptie nog niet doorgedrongen. Hier ligt niemand onder verdenking.

Aan die verademing heeft men echter niet genoeg. De vraag is niet te onderdrukken: moet dat in die stadskerken nu zoo blijven?

Rechercheurs kunnen hier weinig beginnen.

En het strookt niet met het wezen der kerk om die permanent in haar dienst te stellen.

Is het niet veel beter, dat zoo grondig mogelijk met het kollekte-systeem worde gebroken?

Op veel plaatsen heeft men de kollekten voor de kerk reeds afgeschaft.

De kerken met de „staafjes“ die ze nog mochten houden, behoorden wel onverwijd met die afschaffing mee te gaan.

De vaste bijdragen dienen overal de kollekten voor de kerk te vervangen.

En dan konden, vanuit een goed beginsel gezien, ook vele andere kollekten daarmee tegelijk vervallen, zooals voor emeriti-predikanten, predikants-weduwen en -weezen, zending, in het kort voor alle doeleinden, waarvoor de kerk een vast bedrag moet opbrengen, hetzij door verbintenissen in eigen kring, hetzij door verbintenissen uit het kerkverband voortvloeiend.

De kollekten beperken zich strikt tot het terrein der barmhartigheid.

Als regel kan dan met één kollekte, die voor de diakonie, worden volstaan.

En ook daarbij verlosse men ons van het hinderlijk gebengel, dat de diakonen vooral op zomere dagen in volle beurten zeer vermoet, hun een groot deel van de preek doet missen en de gemeente vaak afleidt van wat de Geest tot haar zegt.

Indien men naar gelang van de grootte van de kerk tien of twintig gesloten bussen, van binnen gevoerd, door de kerk liet circuleeren, waarbij enkele broeders slechts een wakend oog hadden te houden, zou de inzameling binnen enkele minuten zijn afgelopen.

Ook dit is niet een reformatie-punt van den eersten rang.

Niettemin de overweging waard.

Beeldenverering.

Van Roomsche zijde wordt gedurig weer betoogd, dat niet de beelden worden vereerd, maar de personen, die daardoor worden voorgesteld.

Van onzen kant houdt men vol, dat dit niet klopt op de Roomsche praktijk.

Zelfs indien Rome met haar bewering gelijk had, dan nog moet het gebruik der beelden in de kerken worden afgekeurd, volgens onzen catechismus. Immers, op de vraag: „Maar zou men de beelden in de kerken als boeken der leeken niet mogen duiden?“ wordt geantwoord: „Neen; want wij moeten niet wijzer zijn dan God, die Zijn christenen niet door stomme beelden, maar door de levende verkondiging van Zijn Woord wil onderwezen hebben“.

Maar in het antwoord op de voorafgaande vraag wordt uitdrukkelijk tegen Rome beloden, dat God verbiedt de beeltenis van schepselen te maken en te hebben om die te vereeren of God daardoor te dienen.

En in ons Avondmaalsformulier worden bij hen, die vermaand worden zich van de tafel des Heeren te onthouden ook genoemd: allen, die den beelden eere aandoen.

Dat en onze Catechismus en ons Avondmaalsformulier daarmee Rome geen onrecht aandoen, kan slag op slag uit de Roomsche literatuur worden aangetoond.

Ook onlangs troffen wij een nieuw staaltje aan in „De Maashode“.

Onder een illustratie vindt men het volgende onderschrift: „Voor eenige maanden heeft Mgr. Aengenent van den H. Vader een zilveren Rozenkrans ontvangen, bestemd voor het genadebeeld van onze Lieve Vrouwe ter Nood te Heiloo. Gisteren, op het tielfeest van de kapel, waar dit beeld vereerd wordt, heeft Mgr. Aengenent persoonlijk dit geschenk gebracht. Monseigneur op het oogenblik, waarop hij den zegen aan de aanwezige pelgrims geeft“.

Men ziet, de door ons gespatieerde woorden leveren het bewijs.

De Roomsche onderscheiding tusschen hogere en lagere vereering kan geen dienst doen om dit bewijs te ontzenuwen.

Het gaat er om of door Rome in eenigerlei vorm de beelden vereerd worden.

En ondanks alle Roomsche tegenspraak geeft Rome zelf de Reformatie gelijk.

HEPP.

UIT HET POLITIEKE EN SOCIALE LEVEN.

Langs de kwestie heen.

De leider van het Propaganda-Bureau der Christelijk-Democratische Unie zond ons ter opname een stuk, dat gericht is tegen het artikel, dat wij naar aanleiding van het resultaat der verkiezingen schreven.

Het is ons niet mogelijk de plaatsing te overwegen, omdat het voornaamste van het ingezondene langs de kwestie, welke wij ter sprake brachten, heenloopt.

En er steekt nooit profijt in langs elkander heen te redeneeren.

Wij zagen alleen de zaak onder de oogen: hebben de Antirevolutionairen ter oorzake van het kerkelijk schisma aan de Chr. Dem. Unie verloren? Dat die vraag door anderen werd opgeworpen kan geen verwondering baren, waar toch vooraanstaande personen uit de schismatische kerken vóór de verkiezingen optraden om de kandidaten der Unie aan te bevelen. Of de Chr. Dem. Unie zelf een bepaalde houding ten aanzien van het schisma aannam, roerden we zelfs niet aan.

Wij mogen niet toelaten, dat onze beschouwingen naar dit terrein worden overgeheveld.

Twee schrijver maakt de opmerking, dat de vergelijking tusschen de cijfers van de Chr. Dem. Unie in 1929 met die der Christen-Demokraten van 1925 weinig zin heeft, omdat de Chr. Dem. Unie eerst in 1926 werd opgericht. Anderen blijken niet van die gedachte te zijn. Niet alleen door ons, maar ook door bladen als het „Alg. Handelsblad“, „De Maashode“ e.a. wordt dezelfde vergelijking getrokken. Ondanks het advies van den heer Staalman om blanco te stemmen, kan de nauwe verwantschap tusschen de Christen-Demokraten van 1925 en de Chr. Dem. Unie kwalijk worden geloofd.

Schreven wij, dat in den kieskring Haarlem geen lijst van de Chr. Dem. Unie werd ingediend, onze inzender wil er op attent maken, dat die wel werd ingediend, doch door ongesteldheid van den persoon, die zich daarmee belast had, te laat. Maar dit kan men toch moeilijk indienen noemen. Als ik beweer, dat Stresemann de reis naar New York op de „Bremen“ niet meemaakte, gaat het dan aan een tegenspraak te lanceren in dezen vorm: hij maakte die wel mee, maar te laat? In elk geval weten onze lezers nu, dat de Chr. Dem. Unie in den kieskring Haarlem een lijst had willen indienen. Ofschoon het feit, dat alles hier gezet was op den worp van de gezondheid van één persoon, ons ook wel wat te zeggen heeft, treden we daarin liever niet, want wij hebben er geen behoefte aan over deze materie een discussie uit te lokken.

De kabinetsformatie.

Dat aan Jhr. Ruys de Beerenbrouck opdracht werd verstrekt om een kabinet te formeeren, steunende op de partijen der rechterzijde, stemt tot voldoening.

Wat de „N. R. C.“ ook betooge, een parlementair kabinet is wel degelijk mogelijk.

Doch alleen, wanneer het een rechts kabinet is.

Of hij het aanwijzen van Jhr. Mr. Ruys het motief heeft voorgezet, dat de stembusuitslag in die richting wees, valt niet te beoordeelen.

Wij voor ons meenen niet, dat de verkiezingen een bepaalde richting behalve dan die van een rechts kabinet aanduiden.

Indien aan De Geer of Colijn de zware eer der kabinetsformatie ware toegekend, zou dit stellig niet tegen den geest der verkiezingen indruischen.

Toch is het ons liever, dat dikmaal het oog viel op een Roomsche staatsman als kabinetsformateur.

Afwisseling is ook in deze gezond. Zoo worden de lasten verdeeld.

Een Roomsche was aan de beurt.

Colijn formeerde in 1925 een ministerie.

En al vormde daarna De Geer een intermezzo-kabinet, zoo ware het toch zeker niet gewenscht, dat hij nu weder tot de formeeringstaak werd geroepen. Zoo licht zou met eenige verandering het intermezzo-kabinet in een parlementair kabinet kunnen zijn omgetimmerd. Al konden gedurende zijn bewind geen principieele wetten worden op stapel gezet, hij had toch genoeg invloed, dat deze periode meetelt voor zijn beurt. Vooral, omdat het de Christelijk Historischen waren, die het kabinet-Colijn deden duikelen.

Wij verheugen er ons over, dat „De Standaard“ meende, dat thans de portefeuille van financiën nu eens niet aan een politicus van Antirevolutionairen huize dient te worden toegewezen.

Hoe gaarne men zich van onzen kant ook offers getroost voor een goede politiek, die offers mogen toch niet te zwaar op één partij drukken.

En juist het aanvaarden van de portefeuille voor financiën beteekent het grootste offer brengen.

Een minister van financiën, die durft ingrijpen en met van de daad is, komt de partij, waartoe hij behoort, in den regel op stemmenverlies te staan.

Dat is voor een keer zoo erg niet.

Doch het mag niet keer op keer gebeuren.

Of Ruys slagen zal?

Er worden harde noten gekraakt over de Christelijk Historischen.

Indien het waar is, wat veruid wordt, dat zij van een vast akkoord en een omlijnd program als basis voor de medewerking met de Regeering niet willen weten, zouden wij niet klagen als de zaak daarop afsprong.

Wij hebben met de Christelijk Historischen al zooveel leergeld betaald, dat het niet geraden mag geacht anders dan op gedetailleerd kontrakt met hen samen te werken.

Zij de vrees, wat geschieden moet als men van Christ-

lijk Historische zijde zich niet binden wil, geen leidvrouw.

Er komt een hecht en homogeen rechts kabinet, dat voor een vierjarige periode op de meerderheid der Kamers als met wiskunstige zekerheid aan kan.

Of er komt er geen.

In een politiek, die één partij in het bijzonder naar de oogen moet kijken, zit bederf.

Zij is oorzaak, dat de ministerszetels van het begin af op wormstekige, wankelende pooten staan.

Onze mannen zijn er te goed voor om daarop plaats te nemen.

Onze partij mag daaraan niet gewaagd.

Dan maar liever op andere wijze parlementair gemodderd.

Wij hopen echter, dat het verantwoordelijkheidsbesef bij de drie partijen van de rechterzijde sterk genoeg zal zijn om een vasten koers te verkiezen boven vrijbuiteren. De kabinetsformatie doet in gewicht voor de verkiezingen niet onder.

Daarom worde ook zij in het gebed gedacht.

HEPP.

HET BOEK VAN DE WEEK.

Ben Lindsey's Nieuw-Sexueele Ethiek. Beschouwing en protest naar aanleiding van zijn boek „Opstandige Jeugd“, door A. Hymans, arts te Giessen-Nieuwkerk. N.V. G. J. A. Ruys' U.M. — Zeist, 1929.

Als een van de vele ontkenstings-verschijnselen in den tegenwoordigen tijd moet aangemerkt het roepen om een nieuwe huwelijksmoraal.

De huwelijksopvatting, welke men toentoe was toegedaan, kan zich tegenover de veranderde omstandigheden niet langer handhaven, zoo heet het.

In den grond van de zaak zijn alle menschen het daarover eens, aldus stelt men het voor. Alleen komen sommigen er rond voor uit, terwijl anderen het niet openlijk willen toestemmen. De laatste zijn huichelaars. Zij geven zich een air van onderwetsche deugdelijkheid, terwijl zij in het geheim zich allerlei moderne vrijheden veroorloven. Zij leven volgens hun natuur, maar doen het voorkomen, alsof zij de natuur beheerschen, wat niet anders zeggen wil dan haar geweld aandoen. Aan die huichelaarj moet een einde komen. De dingen moeten bij hun naam genoemd. De traditioneele huwelijksmoraal moet overboord. Een nieuwe moraal dient te worden geschapen, een moraal, die kan worden nageleefd, een wet, welke de mensch volkomenlijk kan houden.

In Europa heeft men daarover zwaarwichtige theorieën opgesteld. Op kongressen hebben vrouwen, ja vooral vrouwen, zich doen kennen als voorstanders van een radikale revolutie. Het recht op het moederschap, ook buiten het huwelijk, werd met den geest van een furie door haar opgevoerd. Het vrije seksueele verkeer werd als het toppunt van zedelijkheid geprezen. Het christelijk huwelijk zou de vrouw in een toestand brengen erger dan de prostitutie. Men maakte konstrukties op voor een nieuwe maatschappij, welke de erotiek eerst tot haar recht zou doen komen. De school van Freud werkte ten behoeve van een toekomstig gezond geslacht in deze richting mee.

Daarmee kwam men aan vele onzedelijke praktijken tegemoet. Men paste zijn theorie daarbij aan. Men legde zoo het geweten, dat nog altijd sprak, het zwijgen op. Het verwijt, dat gij uzelf maakt, komt voort uit atavistische vooroordeelen, zoo stelde men hen, die geen vrede vonden in de zonde, gerust. Gij zijt juist de pioniers van een nieuwe beschaving. Gij zijt profeten, die uitroepen de opening der gevangenis voor de ongelukkigen, die door de oude moraal gebonden zijn.

Want dat in de praktijk de seksueele immoraliteit verschrikkelijk is, wie onzer kan het tegenspreken? Wij willen het dikwijls niet zien.

Wij lezen over ontstellende statistieken heen.

Wij komen er niet over in beweging.

Maar waar is het, dat in Amsterdam tachtig procent der huwelijken gedwongen zijn.

Waar is het, dat in ons land de abortus provocatus druk wordt uitgeoefend.

Waar is het, dat in Duitschland dertig procent van de eerstgeborenen het merk der onschtheid draagt.

Waar is het, dat in Parijs niettegenstaande een schamtelooze gebruik van anti-conceptionele en abortatie-middelen dit percentage nog tot 25 klimt.

Waar is het, dat in Rusland...

Maar over Rusland raken we vooreerst niet uitgepraat. Trouwens, wie een schildering zou willen geven van de verregaande seksueele demoralisatie in ons werelddeel, ver weg en dicht bij ons, zou daaraan jaar en dag moeten werken.

En nu komen geleerden en kwasi-geleerden om het immoreele met biologische, physiologische, psychologische, paedagogische, evolutionistische gegevens om te redeneeren tot een moraal-systeem.

Een heele lijst van namen en werken zouden hier opgegeven kunnen worden.

Toch is er niet één boek onder, dat zulk een geweldigen opgang maakte als dat van den kinderrechter te Denver, Ben Lindsey, over „Opstandige Jeugd“.

Hymans deelt mee: „nu wordt met Lindsey's boek als paedagogisch propagandamateriaal gewerkt in bepaalde jeugdkringen en hoorde ik, dat dit boek, dat over de geheele wereld door duizenden verslonden wordt, circuleert in schoolklassen“.

Waarom gaat dit Amerikaansche boek er zoo grif-

in, terwijl E. zelden van v. ken worden.

Ik geloof d. der Europees. galooers van huu kracht z. al zwaar zij. zij er licht.

Het publiek en dat daarin als er zoo z. wel niet in. maar de ge. heet hangij.

Ben Lin. Hij handelt the best of maken is.

In de oers voor de jeug jonge mensc de jongeren,

strookt met. zedelijk. Het l wordt door l dat ik al uw kour. Soms

u aan goede het in orde. en grootoude

zij bewust d. handelen. En te verander

Zoo'n rede En de wer zich niet gra breekt.

Men kan ander terrein Met die w

Onlangs d. Daar las ik peesche uitg. Welverzorgde

Amerikaansc niet genoeg. Het Amerik

Vandaar, d. deren voor

Ben Linda moet omgaan

hen in. Hij l. wen in. doo. hebben. Hij l.

schie konkurr. radikale niet door de enk

van af. Zij zelfs niet ov. genoeg. Dit

Daar gedraag „reuzesucces“ Doch dat

En het kan dat er boeken legengif toe

Ik zal mij Ik bepaal Het is de

wingen, welk En hoewel

loops wel ad. met den in. rich dit wer

Heeft hij verdient het. stukken begin

Op blz. 85. n. d. r. k. van

Hymans — 2. Zijn middelen

het van over. krigen; de a

ning van de door de Over

tal; het recht van kinderen

dat hij de g. de eene vrou

etische rede van bepaalde

Hymans is. tengewoon b

Hij vermel. men respect

niet op ger. Maar van w. belangrijks o

Hij bopert. Doch hij te. Daarbij sch. vooral aan

En wat v. bestidheid k. van het huw. in het begi